

OPINIA RADY**z dnia 10 marca 2009 r.****w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2008–2011 przedstawionego przez Węgry**

(2009/C 66/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) W dniu 10 marca 2009 r. Rada zbadała zaktualizowany program konwergencji Węgier na lata 2008–2011.
- (2) Po okresie umiarkowanego wzrostu w pierwszej połowie 2008 roku, w trzecim kwartale odnotowano nieznaczny, a w czwartym kwartale większy spadek PKB. Pomimo zmniejszenia w ostatnich latach obydwu deficytów Węgier, kraj ten pozostał narażony na zagrożenia związane z wysokim poziomem długu publicznego i zagranicznego. Dlatego też kryzys finansowy dotknął Węgry szczególnie mocno, doprowadzając do gwałtownego spadku kursu węgierskiej waluty oraz zaburzenia funkcjonowania wielu segmentów rynków finansowych tego kraju. Przywrócenie zaufania inwestorów oraz usprawnienie funkcjonowania rynków finansowych są zatem wyzwaniem w dziedzinie polityki gospodarczej, które należy podjąć w najbliższym czasie. Bank centralny wprowadził w tym celu nowe instrumenty, a także przyjęto nowy program gospodarczy przewidujący dalsze korekty budżetowe, bardziej wyrubowane cele deficytowe, jak również pakiet na rzecz ratowania banków oraz udoskonalone przepisy dotyczące sektora finansowego. Na wsparcie tych działań Węgry uzyskały ze strony UE, MFW i Banku Światowego znaczną międzynarodową pomoc finansową (20 mld EUR) ⁽²⁾, uwarunkowaną postępowaniem tego kraju w konsolidacji budżetowej, realizacji reformy dotyczącej zarządzania budżetem, reformy regulacji i nadzoru nad sektorem finansowym oraz reform strukturalnych ⁽³⁾. Związany z pożyczką program gospodarczy został włączony zarówno do budżetu na rok 2009, jak i do aktualizacji programu konwergencji. Narodowy Bank Węgier zacieśnił politykę monetarną przez podwyżkę w październiku 2008 roku stawki podstawowej z 8,50 % do 11,50 % przed obniżeniem stawek w dwóch ostatnich miesiącach 2008 roku (w trzech etapach do 10 % w grudniu 2008 roku). W ciągu 2008 roku węgierski forint uległ deprecjacji o 2,6 % w efektywnym ujęciu nominalnym.
- (3) Program zawiera dwa różne scenariusze prognoz makroekonomicznych i budżetowych: scenariusz „podstawowy” oraz scenariusz „alternatywny”. Za scenariusz odniesienia w ocenie prognoz budżetowych przyjęto scenariusz „podstawowy”, ponieważ jedynie ten scenariusz zawiera szczegółowe obliczenia dotyczące podziału agregatów budżetowych i makroekonomicznych. Przewiduje on, że po okresie niewielkiego wzrostu na poziomie około 1 % w ostatnich dwóch latach, realny PKB zmniejszy się o 0,9 % w 2009 roku zanim powróci na ścieżkę wzrostu na poziomie 1,6 % i 2,5 % odpowiednio w latach 2010 i 2011. Z dostępnych obecnie informacji wynika ⁽⁴⁾, że scenariusz podstawowy jest oparty na wyraźnie optymistycznych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego w całym okresie objętym programem, co jest częściowo związane z faktem, że pogorszenie perspektyw wzrostu w krajach będących partnerami handlowymi Węgier może być silniejsze niż zakłada się w scenariuszu będącym podstawą programu. Zakładając gorszy wynik w zakresie handlu zagranicznego i nieznacznie większy spadek inwestycji, w śródkresowej prognozie służb Komisji ze stycznia 2009 roku przewiduje się, że PKB zmniejszy się o 1,6 % w 2009 roku, a następnie wzrośnie o 1 % w roku 2010. Jednakże w świetle najnowszych danych, w tym na temat gwałtownego spadku produkcji przemysłowej w grudniu oraz silnego spowolnienia na rynku kredytów dla przedsiębiorstw i gospodarstw

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty przytoczone w niniejszym tekście są dostępne na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Zob. decyzja Rady 2009/102/WE w sprawie udzielenia Węgrom średnioterminowej pomocy finansowej Wspólnoty (Dz. U. L 37 z 6.2.2009, s. 5).

⁽³⁾ Szczegółowe informacje na temat średnioterminowej pomocy finansowej UE na rzecz Węgier są dostępne na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article13488_en.htm

⁽⁴⁾ Ocena uwzględnia w szczególności prognozę służb Komisji ze stycznia 2009 roku, a także inne informacje, które uzyskano od tego czasu.

domowych pod koniec 2008 roku, wynik ten może okazać się o wiele gorszy (około $-3,25\%$ w 2009 roku). Przyjęte w programie założenia przewidujące, że inflacja w 2009 roku wyniesie $4,5\%$, również wydają się zawyżone. Ponadto nieco optymistyczne wydają się założenia dotyczące dobrych wyników w zakresie eksportu i związanej z nimi poprawy możliwości finansowania netto sektora prywatnego w całym okresie objętym programem.

- (4) W śródkresowej prognozie służb Komisji ze stycznia 2009 roku deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2008 roku oszacowano na $3,3\%$ PKB, natomiast w poprzedniej aktualizacji programu konwergencji zakładano, że wyniesie on 4% PKB. Przekroczenie tego celu w kontekście słabego wzrostu jest zasługą przede wszystkim korzystnej — zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków — pozycji wyjściowej od 2007 roku (kiedy to deficyt osiągnął poziom 5% PKB).
- (5) Aktualizacja zakłada, że docelowy deficyt budżetowy w 2009 roku wyniesie $2,6\%$ PKB, w porównaniu z $3,2\%$ PKB zakładanymi w poprzedniej aktualizacji i przewidywaniami na poziomie $2,8\%$ PKB zawartymi w śródkresowej prognozie służb Komisji. Zaostrzenie założeń tego celu było częścią rządowej odpowiedzi na kryzys finansowy i miało miejsce w kontekście znacznego pogorszenia scenariusza makroekonomicznego. W sytuacji kryzysu finansowego oraz znacznego deficytu i długu publicznego, rząd nie przyjął żadnych budżetowych środków stymulacyjnych. Jednak ostatnio w świetle większego niż przewidywano spowolnienia gospodarczego, które ma spowodować, że dochody będą niższe o około 1% PKB, w dniu 15 lutego rząd przyjął w kontekście pierwszego przeglądu swojego nowego programu gospodarczego dodatkowy pakiet naprawczy odpowiadający $0,7\%$ PKB i dokonał rewizji docelowego deficytu na 2009 rok do poziomu $2,7-2,9\%$ PKB. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w aktualizacji oraz z ponownymi obliczeniami służb Komisji saldo strukturalne (tj. saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe) ma się poprawić o około 1,75 punktu procentowego PKB, co wskazuje na mocno restrykcyjny kurs polityki budżetowej.
- (6) Głównym celem średniookresowej strategii budżetowej przedstawionej w aktualizacji jest zmniejszenie deficytu nominalnego z $3,4\%$ PKB w 2008 roku do $2,6\%$ PKB w 2009 roku, po czym ma nastąpić jego nieznaczny spadek do $2,5\%$ w 2010 roku i dalsze zmniejszenie do $2,2\%$ PKB w 2011 roku. Ponieważ przewiduje się, że wydatki na odsetki wzrosną w 2009 roku o pół punktu procentowego PKB, na ten rok zapisano większą poprawę salda pierwotnego (przekraczającą 1 punkt procentowy), po której ma nastąpić poprawa o $0,3\%$ PKB do 2011 roku, kiedy to saldo pierwotne wykaże nadwyżkę na poziomie $2,2\%$ PKB. W okresie objętym programem nie przewiduje się osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego kraju w odniesieniu do sytuacji budżetowej (deficyt w wysokości $0,5\%$ PKB w ujęciu strukturalnym — tj. saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe). Łączna konsolidacja budżetowa na poziomie 1,2 punktu procentowego PKB ma się odbywać zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków. W programie nie przedstawiono szczegółowych środków wspierających planowane zmniejszenie deficytu po 2009 roku. W aktualizacji ocenia się, że poziom długu w relacji do PKB w 2008 roku znacznie wzrósł do poziomu nieco powyżej 71% , co było przede wszystkim związane z wykorzystaniem pierwszej transzy pomocy finansowej udzielanej przez UE i MFW, przeznaczonych w dużej mierze na odbudowanie rezerw. W 2009 roku wskaźnik zadłużenia ma dalej rosnąć do $72,5\%$, lecz w późniejszych latach przewiduje się coraz szybszy spadek jej wartości (do 69%), do czego przyczyni się również stopniowe przyspieszenie tempa wzrostu.
- (7) Wyniki budżetowe mogą być gorsze niż przewidziano w programie, szczególnie w jego końcowych latach. W całym okresie objętym programem występują znaczne zagrożenia dla kształtowania się ścieżki deficytu wynikające z perspektyw makroekonomicznych. Głębsza i bardziej długotrwała recesja spowoduje znaczne zmniejszenie dochodów ze wszystkich źródeł i umiarkowany wzrost wydatków. Jednakże po stronie wydatków pojawiło się ostatnio kilka pozytywnych elementów. Od 2006 roku znacznie usprawniono kontrolę budżetową i wydaje się, że rozpoczęte etapy reform przyczyniły się do strukturalnego ograniczenia mających miejsce w przeszłości przypadków przekraczania planów budżetowych w niektórych ważnych obszarach (np. subsydia cenowe).

Ponadto w odpowiedzi na ostatnie gwałtowne pogorszenie perspektyw gospodarczych rząd uchwalił na 2009 roku dalsze cięcia wydatków o kwotę odpowiadającą $0,7\%$ PKB. Mimo tego nie można wykluczyć ryzyka przekroczenia wydatków, zwłaszcza po roku 2009. Zabraknąć może w szczególności wsparcia dla planowanego ograniczania wydatków w postaci dalszych etapów reform administracji publicznej, systemów opieki zdrowotnej i szkolnictwa, a także nie wydaje się, by dalsze konieczne środki budżetowe zostały w pełni sprecyzowane i wdrożone. Z drugiej strony realizacja planowanych reform systemu emerytalnego, systemu świadczeń socjalnych oraz systemu subsydów

dla gospodarstw domowych powinna przyczynić się do ograniczenia wydatków w perspektywie średniookresowej. Zgodnie z doświadczeniem z lat wcześniejszych nie można w pełni wykluczyć ryzyka rozluźnienia polityki budżetowej w porównaniu z planami, mimo znacznego wzmocnienia ram zarządzania budżetem, również dlatego, że nowe ramy budżetowe nie zostały jeszcze przetestowane. Zagrożenia dla realizacji celów budżetowych dotyczą też wskaźnika zadłużenia, który począwszy od 2009 roku również może się kształtować na mniej korzystnym poziomie niż przewidziano w programie.

- (8) Wdrożono ostatnio kilka elementów reformy emerytalnej, mających nieco ograniczyć wzrost przyszłych wydatków na emerytury, lecz konieczne są dalsze kroki w tym zakresie. Zgodnie z oceną zamieszczoną w programie sytuacja budżetowa w 2008 roku poprawiła się w porównaniu z wyjściową sytuacją z poprzedniego programu, lecz wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet jest nadal wysoki. Obecny poziom długu brutto nadal przekracza określoną w Traktacie wartość referencyjną. Do zmniejszenia kształtujących się na średnim poziomie zagrożeń dla stabilności finansów publicznych przyczyniłoby się zapewnienie wyższych nadwyżek pierwotnych w perspektywie średnio-termiowej, zgodnie z założeniami programu, jak również wdrożenie dalszych etapów reformy emerytalnej zapowiedzianych przez rząd.
- (9) Do 2006 roku — kiedy to deficyt osiągnął wartość szczytową na poziomie 9,3 % PKB — węgierskie ramy budżetowe były bardzo nieodporne na przekraczanie planów budżetowych i stale narażone na cykl wyborczy. Od 2006 roku nastąpiła stopniowa poprawa w zakresie przejrzystości i planowania budżetowego, a w listopadzie 2008 roku przyjęto reformatorską ustawę w sprawie zarządzania budżetem zawierającą wieloletnie kryteria liczbowe i ustanawiającą Radę Budżetową. Ten nowy organ ma sporządzać niezależne prognozy makroekonomiczne i budżetowe oraz oceny skutków budżetowych, jak również oceniać sytuację budżetową i wnioski w sprawie budżetu. Jeśli nowa struktura zostanie wdrożona w zdecydowany sposób, powinna ona sprzyjać poprawie przejrzystości i stabilności finansów publicznych. Jednak pewne ważne kwestie, takie jak sprecyzowanie skutecznych mechanizmów egzekwowania przepisów i objęcie zmianami sektora poniżej szczebla krajowego, pozostały nierozwiązane.
- (10) W odpowiedzi na kryzys finansowy władze węgierskie nie tylko zaostrzyły w październiku 2008 roku cele budżetowe, aby zredukować potrzeby w zakresie zewnętrznego finansowania gospodarki w ramach nowego programu gospodarczego, lecz przyjęły również szereg środków zapewniających stabilność sektora finansowego. Podwyższono poziom gwarancji dla depozytów z 6 mln HUF do 13 mln HUF. Władze przyjęły również program wsparcia dla sektora bankowego, przewidujący udzielanie gwarancji podmiotom rynku międzybankowego oraz utworzenie funduszu na rzecz dokapitalizowania. Bank centralny podjął dodatkowo szereg działań, aby zwiększających płynność na rynku, dla których wsparcie zapewniła również operacja repo dokonana z Europejskim Bankiem Centralnym. Zgodnie z programem gospodarczym związanym z międzynarodową pomocą finansową spodziewane są dalsze działania zmierzające do wzmocnienia regulacji sektora finansowego i nadzoru nad nim.
- (11) W odpowiedzi na kryzys gospodarczy węgierskie władze przyjęły pakiet neutralnych dla budżetu środków stymulujących gospodarkę, w tym reformy strukturalne. W świetle potrzeby dokonania korekty znacznych zaburzeń równowagi zewnętrznej i wewnętrznej, oraz zgodnie z europejskim planem naprawy gospodarczej zatwierdzonym w grudniu przez Radę Europejską, węgierskie władze nie wdrożyły żadnych budżetowych środków stymulacyjnych. W celu podtrzymania popytu globalnego i zatrudnienia w latach 2009–2010, przyjęte środki objęły w szczególności przyspieszenie absorpcji funduszy strukturalnych UE i ich reorientację, jak również poprawę dostępu do źródeł finansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw. Reformy strukturalne są ważnym elementem europejskiego planu naprawy gospodarczej, a w świetle ograniczonego pola manewru w zakresie bodźców budżetowych i potrzeby poprawy konkurencyjności zewnętrznej Węgier są one dla tego kraju szczególnie istotnym kierunkiem polityki. Mniejszy nacisk położono na poprawę konkurencyjności. Ponadto w grudniu parlament przyjął program zatytułowany „Droga do zatrudnienia”, mający na celu stworzenie zachęt do pracy i zwiększenie możliwości zatrudnienia osób o niskich kwalifikacjach i długotrwale bezrobotnych, między innymi przez częściową reorientację pasywnych środków Funduszu Rynku Pracy na aktywną politykę na rynku pracy. Program przewiduje znaczną rozbudowę programów robót publicznych oraz szkoleń, jak również dostarcza nowych zachęt do lepszej współpracy między grupą docelową a publicznymi służbami ds. zatrudnienia. Ponadto rząd kontynuował kolejne etapy reformy systemów opieki zdrowotnej i szkolnictwa oraz administracji publicznej. Środki te związane są ze średniookresowym programem reform i z zaleceniami dla Węgier, przedstawionymi przez Komisję w dniu 28 stycznia 2009 roku w ramach strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. W dniu 16 lutego rząd zapowiedział kolejne reformy strukturalne w obszarze emerytur, świadczeń socjalnych i podsektora lokalnego.

- (12) Biorąc pod uwagę zagrożenia makrofinansowe, polityka budżetowa musi być restrykcyjna. Po dwóch latach polityki restrykcyjnej, w warunkach głębokiej recesji, kurs polityki budżetowej w 2009 roku będzie po raz kolejny restrykcyjny, natomiast w późniejszych latach okresu objętego programem stanie się on zasadniczo neutralny. Aktualizacja potwierdza średnioterminową ścieżkę korekt określonej w nowym programie polityki gospodarczej władz, a tym samym jest spójna ze zobowiązaniami przyjętymi w kontekście średnioterminowej pomocy finansowej UE.

Jednak śródkresowa prognoza służb Komisji przewidująca na 2009 roku większy deficyt (2,8 % PKB) oraz zagrożenia związane z prognozami makroekonomicznymi wskazują na to, że dalsze środki konsolidacyjne mogą okazać się konieczne. I tak, rząd przyjął nowy pakiet naprawczy odpowiadający 0,7 % PKB, podnosząc równocześnie w niewielkim stopniu docelową wartość deficytu na 2009 rok. Niedawno przyjęta reforma zarządzania budżetem powinna przyczynić się do poprawy długookresowej stabilności finansów publicznych przez planowane zmniejszenie wskaźnika zadłużenia. W świetle oceny ryzyka przewidziany w programie kurs polityki budżetowej wydaje się zasadniczo zgodny ze ścieżką dostosowania mającą na celu korektę nadmiernego deficytu zaleconą przez Radę, z zastrzeżeniem pełnego wdrożenia wszystkich środków budżetowych zapowiedzianych w programie i w ostatnim czasie, jak również skutecznej korekty odchyień, które mogą nastąpić w ciągu roku. W latach następujących po korekcie nadmiernego deficytu, przewidziana w programie redukcja deficytu jest ograniczona i nie została wsparta wystarczającymi środkami. Mając na uwadze ryzyko związane ze wspomnianymi wyżej przewidywaniami odnośnie do poziomu długu, tempo obniżania się wskaźnika zadłużenia do wartości referencyjnej nie jest wystarczające w okresie objętym programem.

- (13) Co do wymagań odnośnie do danych, określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, w programie zanotowano brak pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych ⁽¹⁾.

Ogólnie można stwierdzić, że pomimo wyraźnej korekty znacznej nierównowagi, w tym zmniejszenia deficytu budżetowego z 9,3 % PKB w 2006 roku do poziomu poniżej 3,5 % PKB w 2008 roku, Węgry zostały w szczególnym stopniu dotknięte kryzysem finansowym i stąd zamiast stymulować gospodarkę w okresie spowolnienia gospodarczego musiały ograniczać potrzeby rządu w zakresie finansowania. W tej sytuacji, w celu przywrócenia zaufania inwestorów, przyjęły politykę dalszych korekt budżetowych i bardziej wysrubowanych celów w odniesieniu do deficytu. Strategia ta została wsparta międzynarodową pomocą finansową z UE, MFW i Banku Światowego. Program przewiduje kontynuację strategii konsolidacyjnej skoncentrowanej w początkowym okresie, z kolejną znaczną korektą do poziomu 2,6 % PKB w 2009 roku, po której przyjęta zostanie bardziej umiarkowana ścieżka korekt prowadząca do osiągnięcia deficytu budżetowego w wysokości 2,2 % PKB w 2011 roku. Jednakże ta ścieżka redukcji deficytu może być zagrożona, przede wszystkim dlatego, że założenia makroekonomiczne, na których bazuje program, okazały się w międzyczasie bardzo optymistyczne. Zagrożenie to może zostać znacznie zredukowane przez przyjęte środki naprawcze i zapowiedziane ostatnio przez rząd reformy strukturalne, którym towarzyszyć będzie niewielkie podniesienie docelowej wartości deficytu do poziomu 2,7–2,9 % PKB. Ponadto przyjęcie ustawy o odpowiedzialności budżetowej jest ważnym krokiem do ustanowienia rozsądnej polityki budżetowej i — pod warunkiem jej wykonania w zdecydowany sposób — powinno przyczynić się do trwałości konsolidacji budżetowej. Mimo tego stabilność finansów publicznych jest również uzależniona od kontynuacji reform strukturalnych, w zakresie w jakim zwiększają one wzrost w długim okresie, przyczyniają się do osiągnięcia celów budżetowych i ograniczają słabości tego kraju.

W świetle powyższej oceny, zobowiązań przyjętych w ramach międzynarodowej pomocy finansowej oraz zalecenia z dnia 10 października 2006 r., wydanego zgodnie z art. 104 ust. 7 Traktatu, jak również wobec potrzeby zapewnienia trwałej konwergencji, Węgry wzywa się, by:

- (i) w świetle zagrożeń zachowały odpowiednie marginesy bezpieczeństwa, podjęły działania niezbędne do doprowadzenia deficytu budżetowego poniżej progu 3 % PKB w 2009 roku oraz zapewniły następnie odpowiednie postępy w zakresie konsolidacji budżetowej na drodze do realizacji średniookresowego celu budżetowego, doprowadzając w ten sposób do skierowania wskaźnika relacji długu do PKB na ścieżkę spadkową w kierunku progu 60 % PKB;
- (ii) zapewniły pełne wdrożenie ustawy o odpowiedzialności budżetowej, kontynuowały — zgodnie z zapowiedziami — ograniczanie wydatków poprzez dalsze reformy systemów administracji publicznej, opieki zdrowotnej i szkolnictwa oraz wzmocniły regulację rynku finansowego i nadzór nad nim;

⁽¹⁾ W szczególności brak danych dotyczących podziału korekty przepływów kapitału oraz niektórych danych dotyczących długoterminowej stabilności finansów publicznych.

(iii) dążyły do dalszej poprawy stabilności finansów publicznych w długim okresie w związku z poziomem zadłużenia i wzrostem wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa; oraz kontynuowały reformy systemu emerytalnego po działaniach podjętych już w tym zakresie w latach 2006–2008.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2007	2008	2009	2010	2011
Realny PKB (zmiana w %)	PK grudzień 2008	1,1	1,3	- 0,9	1,6	2,5
	Komisja, styczeń 2009 r.	1,1	0,9	- 1,6	1,0	bd.
	PK listopad 2007	1,7	2,8	4,0	4,1	4,2
Inflacja HICP (%)	PK grudzień 2008	7,9	6,2	4,5	3,2	3,0
	Komisja, styczeń 2009 r.	7,9	6,1	2,8	2,2	bd.
	PK listopad 2007	7,9	4,8	3,0	2,9	2,8
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PK grudzień 2008	1,9	1,1	- 1,7	- 1,9	- 1,1
	Komisja, styczeń 2009 r. ⁽²⁾	2,7	2,3	- 0,1	0,4	bd.
	PK listopad 2007	- 0,9	- 1,8	- 1,5	- 0,9	- 0,5
Wierzytelności/zadłu- żenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PK grudzień 2008	- 5,3	- 5,1	- 3,7	- 2,5	- 1,6
	Komisja, styczeń 2009 r.	- 5,3	- 6,0	- 4,0	- 3,5	bd.
	PK listopad 2007	- 4,1	- 2,3	- 1,7	- 1,3	- 0,8
Dochody sektora insty- tucji rządowych i samo- rządowych (% PKB)	PK grudzień 2008	44,9	45,2	45,8	46,0	45,8
	Komisja, styczeń 2009 r.	44,9	45,5	46,1	46,4	bd.
	PK listopad 2007	44,1	44,2	43,3	42,4	42,0
Wydatki sektora insty- tucji rządowych i samo- rządowych (% PKB)	PK grudzień 2008	49,8	48,6	48,4	48,5	48,0
	Komisja, styczeń 2009 r.	49,8	48,8	48,9	49,5	bd.
	PK listopad 2007	50,3	48,2	46,5	45,1	44,2
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządo- wych (% PKB)	PK grudzień 2008	- 5,0	- 3,4	- 2,6	- 2,5	- 2,2
	Komisja, styczeń 2009 r.	- 5,0	- 3,3	- 2,8	- 3,0	bd.
	PK listopad 2007	- 6,2	- 4,0	- 3,2	- 2,7	- 2,2
Saldo pierwotne (% PKB)	PK grudzień 2008	- 0,9	0,6	1,9	2,0	2,2
	Komisja, styczeń 2009 r.	- 0,9	0,8	1,6	1,5	bd.
	PK listopad 2007	- 2,2	0,1	0,6	0,8	1,1

		2007	2008	2009	2010	2011
Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PK grudzień 2008	- 5,8	- 3,9	- 1,8	- 1,6	- 1,7
	Komisja, styczeń 2009 r.	- 6,2	- 4,3	- 2,8	- 3,2	bd.
	<i>PK listopad 2007</i>	- 6,0	- 3,5	- 2,8	- 2,5	- 2,1
Saldo strukturalne ⁽²⁾ (% PKB)	PK grudzień 2008	- 4,9	- 3,5	- 1,8	- 1,6	- 1,7
	Komisja, styczeń 2009 r.	- 5,3	- 4,0	- 2,8	- 3,2	bd.
	<i>PK listopad 2007</i>	- 4,9	- 3,7	- 2,9	- 2,5	- 2,1
Dług publiczny brutto (% PKB)	PK grudzień 2008	65,8	71,1	72,5	72,2	69,0
	Komisja, styczeń 2009 r.	65,8	71,9	73,8	74,0	bd.
	<i>PK listopad 2007</i>	65,4	65,8	64,4	63,3	61,8

Uwagi:

- (1) Podane w programie wartości luki produktowej oraz salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji przedstawionych w programie.
- (2) W oparciu o szacunkowy potencjalny wzrost w wysokości odpowiednio 1,7 %, 1,3 %, 0,9 % i 0,5 % w latach 2007–2010.
- (3) Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe. Podane w programie wartości salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji przedstawionych w programie. Działania jednorazowe i tymczasowe wynoszą, zgodnie z najnowszym programem, 0,9 % PKB w 2006 r. i 0,4 % PKB w 2008 r.; wszystkie te środki przyczynią się do zwiększenia deficytu zgodnie z najnowszym programem oraz 0,9 % PKB w 2007 r. i 0,3 % PKB w 2008 r.; wszystkie te środki przyczynią się do zwiększenia deficytu zgodnie z prognozą służb Komisji ze stycznia 2009 r.

Źródło:

Program konwergencji (PK); prognozy śródkresowe służb Komisji ze stycznia 2009 r. (KOM); obliczenia służb Komisji.